

Протокол

№

гр. София, 14.09.2022 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в публично заседание на 14.09.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **3465** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

След изпълнение на разпоредбите на чл.142, ал.1 ГПК вр. с чл.144 АПК, на именното повикване в 11.50 часа се явиха:

ЖАЛБОПОДАТЕЛЯТ – Д. В. Д. – редовно призован, се явява лично и с адв. Д. Б., с пълномощно по делото.

ЖАЛБОПОДАТЕЛЯТ - М. А. Д. - редовно призована, не се явява, представлява се от адв. Д. Б., с пълномощно по делото.

ОТВЕТНИКЪТ - МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ, редовно призован, представлява се от юрк. Е. Н., с пълномощно по делото и юрк. И. Т., с пълномощно по делото.

ЗАИНТЕРЕСОВАНАТА СТРАНА [фирма], редовно призована, представлява се от юрк. Г. Т., с пълномощно по делото и юрк. В. И., с пълномощно по делото.

СГП – редовно призована, не изпраща представител.

Страните (поотделно) - Да се даде ход на делото.

Като намери, че не са налице процесуални пречки за разглеждане на делото в днешното съдебно заседание, СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:
ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

АДВ. Б. – Водим допуснатия ни свидетел и същият се намира извън залата. Представям извадка от кадастъра, от която е видно каква територия е имотът, на който доверителят ми е собственик, а именно, че не е урбанизирана, както се твърдеше в

едно съдебно заседание от ответната страна, а е земеделска територия.
ЖАЛБОПОДАТЕЛЯТ Д. - Нямам какво да добавя.

ЮРК. Н. – Във връзка с представеното по делото становище от Б., изготвено от доц. Ш. за видове птици, бозайници и влечуги в района на [населено място], представяме становище, касаещо неговата основателност, както и молба, в която описваме писмени доказателства за днешното съдебно заседание, пак във връзка с твърдението за наличието на застрашени видове птици в района на [населено място], с копие за жалбоподателя.

ЮРК. Т. - Поддържам казаното от колегата Н..

ЮРК. Т. – Моля да ни бъде дадена възможност да вземем писмено становище по представените от жалбоподателите доказателства. По отношение на доказателствата, които се представят от страна на Министерство на околната среда и водите, считаме, че същите са относими и следва да бъдат приобщени към материалите по делото.

ЮРК. И. - Присъединявам се към заявеното от колегата Т..

АДВ. Б. - Моля за срок за становище по представените от ответника писмени доказателства.

СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА днес представените от страните писмени доказателства.

ДАВА ВЪЗМОЖНОСТ на всяка от страните в двуседмичен срок от днес, с писмена молба по делото да заяви становището си по днес приетите писмени доказателства, с оглед възможността за оспорването им, като направи доказателствени искания, ако намери това за необходимо.

В залата се въведе свидетелят, чиято самоличност СЪДЪТ СНЕ, както следва:

П. С. Ш. – 46 годишен, без дела и родство със страните. Предупреден за наказателната отговорност, която носи по чл. 290 от НК, обеща да каже истината.

АДВ. Б. - Запознат ли сте със съдържанието на писмо № 70, което е приложено по делото?

СЪДЪТ ПРЕДЯВИ на свидетеля писмо, приложено на л. 46 до л. 53 по делото

СВИДЕТЕЛЯТ - Запознат съм със съдържанието на писмо № 70. Аз съм го написал. Разликата между забранени и защитени видове е, че защитените видове са включени в Закона за биологичното разнообразие в Приложение 2 или Приложение 3 към този закон и за тях е забранено убиването, улавянето, притежаването и разрушаването на местата, където гнездят, размножават се или се концентрират по време на миграция и зимуване на територията на цялата страна. Това са защитените видове.

А по отношение на видове в Червената книга, тя е научен труд, няма законов статут, не е закон и всъщност това е мнението на учените, кои видове са най-редки у нас. Често пъти много видове съвпадат и са и в Червената книга, и са защитени. Но има някои разминавания. Например, за някои водни видове, които ние (учените) считаме,

че са редки, те са в Червената книга и въпреки това са ловни обекти и се отстрелват. В района на Нови Искър има видове, които са включени в Приложение 1 на Европейската директива. Отбелязал съм колко вида са включени там, в Приложение 1.

АДВ. Б. - На базата на какъв изходен материал се е стигнало до извода, че тези точно видове, които изброявате са в приложенията, че те съществуват и че те са на място?

СВИДЕТЕЛЯТ - Както и всички останали видове, които сме изброили, те са наблюдавани от нас по време на нашия ежегоден мониторинг на всички влажни зони около С., който започваме още от 1994 година и значи, вече 28 години провеждаме. В него е включен и районът около Нови Искър и още много други водоеми. Всеки месец между септември и май по един път месечно сме правили преброяване на всички птици в тези водоеми.

Адв. Б. – В рамките на тази година установили ли сте да са отпаднали напълно тези видове, които са били в Приложение 1 на Европейската директива?

СВИДЕТЕЛЯТ - Не сме установили да са отпаднали напълно. По принцип в природата тези видове, много от тях, зависят от водните нива. При по-високи водни нива те отново се появяват, защото стават разливи. При по-ниски водни нива на р. Искър някои от тях не се появяват, защото няма вода. Зависи от водното ниво. Това е най-ниското място на Софийското поле и редовно се образуват разливи. По тази причина и в миналото са били огромни блата, които са пресушени с времето.

АДВ. Б. – Това, че някои видове не са в Натура 2000, означава ли, че те следва да отпаднат от защита от държавните институции?

СВИДЕТЕЛЯТ – Не. Според Директивата за птиците, те трябва бъдат опазени, както в Натура 2000, така и извън тях. А също така, ако са защитени видове, както поясних, кои са защитените видове, също забраната си важи за територията на цялата страна. Все пак ние имаме Натура 2000 от 2007 година, преди това защитавахме всички видове на територията на цялата страна само на базата на Закона за биологичното разнообразие.

АДВ. Б. – Следователно, следва ли да бъде извършен О. за такива територии, в които няма забрана по Натура 2000?

СВИДЕТЕЛЯТ – Следва да бъде извършен О. във всички територии, в които има преценка за вероятно значително въздействие върху защитени видове - животни или растения. Ако компетентният орган прецени, в случая Р. - С. или МОСВ, че има вероятност за увреждане на такива видове, тогава следва да се направи О.. Нашата преценка е, че има такива видове и бихме препоръчали в случая да се направи О..

АДВ. Б. – Нямам повече въпроси.

ЮРК. Н. – Запознат ли сте с местоположението на конкретното инвестиционно предложение и с установения административен акт, с преценка да не се извърши О. на

министъра на околната среда и водите, конкретното местоположение, което е посочено в административния акт на министъра по отношение на инвестиционното предложение, трасето на газопровода?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. Запознат съм с решението, но не съм запознат точно с координатите, къде е точно. Не съм ги сверявал точно от къде. Беше ми обяснено къде ще бъде трасето, в кой район и за там дадох информацията. Реално този район, който ми е посочен, е доста обширен, така че аз давам информация за целия район – източно, югоизточно от [населено място] и в района на К., южно от П. и Г.. Това е цяла една област, която е била огромното К. блато. За тази зона съм дал тези птици. Това са птици все пак, не са растения и те не са фиксирани на едно място. Така че аз считам, че могат да се установят в целия този район, който очертах. Ако е растение, да е на точни координати, но птицата, тя има плюс - минус и е на доста голяма територия, защото лети.

ЮРК. Н. – Може ли да посочите кои видове реално се срещат в обхвата на инвестиционното предложение понастоящем, тъй като във Вашето становище Вие говорите за миналото и данни от след 2000 година за наличие на видове птици. За кои от тези видове реално тази територия е значима за размножаване, зимуване и почивка по време на миграция? Но тъй като вие казахте, че не знаете конкретно координатите, може ли да отговорите на този въпрос.

СВИДЕТЕЛЯТ - Реално могат да се срещат всички видове от списъка, който сме посочили. Не могат всички тези видове едновременно да бъдат наблюдавани. Те са наблюдавани през различни сезони, от септември до май. Тоест, има една постоянна смяна на видовете. Освен това, в различните години се появяват едни и други изчезват. В смисъл, че не може да се каже, че всички тези видове наведнъж могат да бъдат наблюдавани. В продължение на целия този период са наблюдавани тези видове, което показва, че мястото е с потенциал да привлече всеки един от тези видове. Най-важен е районът за гнезденето на видове, които са свързани с влажните зони, както например обикновената калугерица, големия горски водобегач и други някои грабливи видове, като керкенеца, за тях е постоянно място за обитаване в мочурището. За останалите е временно. Последното наводнение, последните големи води бяха миналата година, доколкото си спомням и тогава също много от тези видове бяха наблюдавани.

ЮРК. Н. – На базата на какво правите това твърдение, че са наблюдавани понастоящем и то в обхвата на инвестиционното предложение? Правени ли са някакви проверки, на базата на какво твърдите? Тъй като в становището казвате, че в миналото са наблюдавани в блата и са били пресушавани и че данните според Вас са след 2000 година?

СВИДЕТЕЛЯТ - Ние имаме мониторинг всяка години след 2000 година. Единствено в сухи години като тази, нямаме достатъчно наблюдения. В смисъл ходим, но няма редки видове, защото няма вода. Вие виждате, то навсякъде няма вода, но когато има вода, както имаше миналата година, както 2015 г., 2005 г., 2006г., 2010 г. и 2011 г., там просто имаше наводнения дори, всички местни жители знаят и много птици се

привлякоха. Много видове, на един ден по 30, 40 и 50 вида за едно наблюдение. Така че ние имаме наблюдение. Лично аз съм участвал в тези наблюдения до последно и твърдя, че потенциалът на мястото да ги привлече, той си остава, защото не можем да променим надморската височина на мястото или пък да премахнем факта, че от там минава р. Искър, която е в основата на тези наводнения.

ЮРК. Н. – Има ли територии в обхвата на инвестиционното предложение, които да бъдат уязвими от евентуално бъдещо пресушаване, които към момента привличат водоплаващи и водолюбиви птици?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. В непосредствена близост около реката и от двете страни на реката, и от левия, и от десния бряг има такива разливи. Има такива разливи и в двата бряга след моста на Околовръстното. Надолу, и от левия, и от десния бряг има такива участъци, които могат да бъдат увредени при различни типове строителство. Аз не мога да кажа точно и затова е нужна О., за да се прецени дали ще повлияе това строителство или не и конкретно, където ще мине инвестиционното предложение дали ще увреди или не, това е дело и работа на експертите по О., не е наша работа да кажем.

ЮРК. Н. – Възможно ли е според Вас инвестиционното предложение да окаже негативен ефект върху птиците в съседни територии извън прекия обхват на строителството и експлоатацията?

СВИДЕТЕЛЯТ - Зависи какво имате предвид под съседни територии. Пак казвам, че експертите по О. могат да кажат на какво разстояние от самия газопровод ще има въздействие. Смятам, че въздействието (по мое мнение) ще бъде до няколкостотин метра, ако това имате предвид за територии, но трябва експертите по О. да потвърдят или отхвърлят. Работил съм по проекти, газопроводи включително. Имам предвид всички въздействия и по време на строителството, и по време на експлоатация.

ЮРК. Н. – Според Вас инвестиционното предложение ще възпрепятства ли евентуални бъдещи възстановителни проекти на влажните зони и блатните екосистеми, предвид, че става въпрос за подземен газопровод?

СВИДЕТЕЛЯТ - Не мога да преценя. Считаю, че там има голям потенциал за такива проекти, но дали наличието на газопровода ще бъде спирачка за тях, не мога да го предвия, защото зависи и от фирмата, която е собственик на газопровода, и от самите донори. Те си преценяват дали биха финансирани при наличие на газопровод, защото все пак има рискове. Не бива да превръщаме дадено място в екологичен капан. Тоест, да го направим благоприятно, пък да има опасност за птиците и да стане пожар или взрив, или нещо такова.

ЮРК. И. – Територията, на която е предвидено да се реализира инвестиционното предложение, защитена ли е и включена ли е в Натура – 2000?

СВИДЕТЕЛЯТ - Доколкото ми е известно, не е включена в Натура - 2000. Не е защитена и по Закона на защитените територии. Няма защитена местност.

ЮРК. И. – Понеже досега говорите в множество число с израза: „Ние сме наблюдавали“, Вие лично колко често сте посещавали тази територия?

СВИДЕТЕЛЯТ – Този мониторинг, за който Ви казах, от 28 години се провежда всеки месец от септември до май. Това са девет посещения годишно. Обикновено, понеже те са три маршрута, аз участвам във всички преброявания, но не винаги съм на този маршрут, който включва Нови Искър. Той включва и Ч., Д. Б., Н., С., [населено място], Чепинци - тези езера.

ЮРК. И. – Може ли да посочите последните пет години колко често сте ги посещавал?

СВИДЕТЕЛЯТ – Ежегодно два, три пъти ходя на мястото от 28 години.

ЮРК. И. – Когато сте го посещавал, там установили ли сте блата? Обширен ли е пейзажът, който наблюдавате?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. Минавал съм. Всички са го виждали това блато. Даже от влака се виждаше дълги години, когато минава покрай [населено място]. В дясно има тополи, между тях и ЖП линията, която се отклонява в главната, всичко това се е заливало многократно и е било блато, и то след 2000 година. Не говоря за началото на 20 век, когато е било много по-голямо. Това е просто остатък от това голямо блато. Най-ниските части и водна растителност имаше, живееха ливадни дърдавци, който също могат и сега да гнездат, защото те не се нуждаят от водни площи. На тях е нужно висока трева, ливада. При ливадни дърдавци си остава местообитанието, защото те могат да гнездат и без наличието на водни площи.

ЮРК. И. – Тези водни площи, които сте наблюдавал, попадат ли в територията на инвестиционното предложение?

СВИДЕТЕЛЯТ – Така, както имам информация и беше описано, да, попадат.

ЮРК. И. – От къде?

СВИДЕТЕЛЯТ – Главно в южната част.

ЮРК. И. – От кого Ви беше описано?

СВИДЕТЕЛЯТ – Дадох ми информация за да напиша становището.

ЮРК. И. – Кой ви даде информацията?

СВИДЕТЕЛЯТ – Жалбоподателят. На база на скици. Запитването, което беше отправено, беше за района, за който съм дал становище.

ЖАЛБОПОДАТЕЛЯТ (реплика) – Когато входирах питането, бях представил и скица. Отделно от това съм изпратил снимки към жалбата, които знам, че няма как да бъдат

представени като доказателства и явно колегите не са го видели, мястото ми как е било наводнено и как не се отблатява там и т. н. В жалбата го има. Мисля, че беше на стр. 4 и 7.

ЮРК. И. – Вашите твърдения на базата на информацията, получена от жалбоподателя ли са?

СВИДЕТЕЛЯТ – Районът, за който съм дал становище, е този, който ми е бил посочен от запитващите.

ЮРК. И. – Вие лично при вашите посещения какви защитени животински видове сте наблюдавал там?

СВИДЕТЕЛЯТ – Изброил съм видовете, които съм наблюдавал. Всичките съм ги наблюдавал. Ако не съм ги наблюдавал, нямаше да ги включа.

ЮРК. И. – Там ли са техните постоянни местообиталища?

СВИДЕТЕЛЯТ – Някои имат и временни местообитания, и постоянни местообитания. Постоянни местообитания имат постоянните видове.

Прелетните видове птици имат временни местообитания там. По-голямата част от видовете са прелетни. Срещат се през пролетта и през есента, само по време на своите миграции и спират за известно време в района. Тези, които гнездят и живеят постоянно там, те или обитават цяло лято района, или целогодишно. Например ливадният дърдавец, за който ви дадох пример, или пък зеленоногата водна кокошка, малкият гмурец, малък воден бик - тези птици гнездят там и съответно, обитават от пролетта и лятото, през цялата година и имат постоянно местообитание, докато други видове се срещат само по време на сезонните миграции и за тях е временно местообитание. Но така или иначе, всички видове са наблюдавани от мен.

ЮРК. И. – Според Вас във всички ли райони, в които са наблюдавани птици, както посочихте и те са видове, които се движат, не са растения, следва да се прави О.?

СВИДЕТЕЛЯТ - Само в тези случаи се прави О., в които такива редки видове са установени и има информация за наличието им. В тези случаи се прави О., защото се знае за тях, че има място, където могат да бъдат уязвими и могат да бъдат засегнати по някакъв начин. Когато няма такава информация или най-добре - има информация, че няма такива видове, тогава може и да се прецени да не се прави О.. Това е дело на МОСВ и на съответния РИОСВ. Те преценяват в зависимост от информацията, която постъпва при тях. В много случаи тази преценка те я правят, след като се консултират с експерти от нашия музей или от Института по биоразнообразие на Б.. Пращат ни писма за информация и тогава решават. Решението и преценката е на МОСВ. Ние можем само да им дадем информация и да ги посъветваме, нищо повече.

ЮРК. И. – При положение, че газопроводът е подземен, бихте ли казали

според Вас как изграждането и експлоатацията ще повлияят, ще се отразят на животинските видове в района и това влияние постоянно ли ще е или кратковременно?

СВИДЕТЕЛЯТ - Това нещо в един О. заема раздел от порядъка на няколко десетки страници. По принцип е дело на експертите по О. да определят това нещо – какво ще бъде влиянието, трайно ли ще бъде, дълготрайно ли, обратимо, необратимо, значително или незначително. Всичко това те ще го определят. Според мен са възможни значителни въздействия. Затова съм се хванал и се опитвам тези видове птици да ги опазя, защото е възможно значително въздействие според мен. Възможно, не казвам със сигурност, че ще се случи. Н. експертите, да се назначи О. и тогава те да си кажат окончателното мнение.

ЮРК. И. – Питам Ви като експерт по птиците как един подземен газопровод влияе върху птиците в района?

СВИДЕТЕЛЯТ – Например: при изграждането на газопровода, знаете, че там това е строителна дейност, там отиват хора, машини и през целия този период на изграждането всички птици, които са в радиус от 1 километър от двете страни, излизат и повече не се връщат там. Те може да имат гнезда, малки, всичко се изоставя и край. Няма повече гнездене и няма повече птици за този период на изграждане. Това важи както за защитени, така и за ловни, и за всякакви видове птици. Това е едно от възможните въздействия.

Друго въздействие е въздействие върху водите, върху водния режим, именно тези разливи, защото при всяко едно строителство, включително на магистрали или други обекти, околните терени, доколкото аз съм видял, се отводняват. Така или иначе, въпреки нашите препоръки, те трябва явно да се отводнят при строителството и те ги отводняват и съответно, нищо не загнездва, защото няма вода. Птиците повечето там са свързани с водата, с водни площи. Има и ред други възможности, включително инциденти.

ЮРК. И. – Нямам повече въпроси.

ЮРК. Т. – Понеже до момента говорим общо, стана ясно, че нямате представа за трасето, а единствено по данни жалбоподателя и не сте се запознали с подробния устройствен план (ПУП), но понеже говорите общо за район „Нови Искър“ и за мониторинг на влажни зони, можете ли да кажете под „влажни зони“ - в писмото си говорите за блатото край [населено място] – това ли имате предвид, там ли са тези застрашени видове, за които говорите?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. То е блато и разлив, може да се каже. Блатото в район „Нови Искър“. В района, той е източно и югоизточно от Нови Искър, заема цялата тази площ и то има различна площ в зависимост от количеството на водата. Общо взето се ограничава от р. Искър, от [населено място] и от ЖП линията. Имам предвид блатото на [населено място], реката и до ЖП линията. Блатото има заблатяване и от към десния бряг.

ЮРК. Т. – Нямам повече въпроси.

ЮРК. И. - Постоянно заблатяване ли е или това са епизодични през годините, както посочихте?

СВИДЕТЕЛЯТ – Да. Аз съм обяснил, че е временно, в зависимост от валежите и нивото на р. Искър се образува това блато. Постоянни са само каналите и водните ливади. Водните площи са непостоянни. Тоест в рамките и на няколко местообитания. Водните площи са непостоянни, а ливадите и каналите са постоянни.

ЮРК. И. - Това означава ли, че когато нивото на реката е ниско, то и посочените от вас птици не се срещат в този момент?

СВИДЕТЕЛЯТ – Голяма част от тях да, не се срещат. Има видове, които не са свързани с водата по никакъв начин, както керкенецът, полската чучулига, гарванът и ред други, които не се влияят от това и се срещат постоянно в района.

ЮРК. Н. – Вие споменахте, че през последните две години не е правен мониторинг на местообитанията на птиците в този район, в този случай вашето твърдение за наличието на застрашени видове птици, общо за целия район ли важи? Понастоящем има ли такива данни, след като не е правен такъв мониторинг?

СВИДЕТЕЛЯТ - Като казвам, че не е правен мониторинг, не значи, че не са правени наблюдения. Мониторингът е, когато наблюденията са през точно определен период и по точно определена методика. Тоест, примерно всеки месец на едно и също място се ходи и се прави едно и също нещо. Това значи мониторинг. А наблюдения има. Редица хора са ходили. Мои колеги и аз също. Извършвани са несистемни наблюдения на района, включително и последните две години. Не можем да кажем, че птиците са изчезнали.

СТРАНИТЕ (поотделно) - Нямаме въпроси.

СЪДЪТ ОБЯВИ разпита на свидетеля за приключен и същият напусна залата.

ЮРК. Т. – Имам доказателствено искане във връзка с разпита на свидетеля и във връзка с днес представените доказателства от страна на Министерство на околната среда и водите. Молим да бъде назначена съдебно-техническа експертиза с въпроси, изложени в писмена молба, която представям. Молим вещото лице, след като се запознаване с материалите по административната преписка и при съобразяване с местоположението на площадките, пътният достъп до тях, както и трасето на газопровода на територията на район „Нови Искър“, определено в действащия (влезлия в сила) ПУП, да посочи, реализацията на инвестиционното предложение засяга ли блатото при кв. К., [населено място] и ако да, по какъв начин.

СЪДЪТ ще се произнесе по това доказателствено искане в закрито заседание след постъпване на становищата, за които днес беше дадена възможност на всички страни.

ОТЛАГА ДЕЛОТО И ГО НАСРОЧВА за 16.11.2022 година от 09.50 часа, за когато всички са уведомени от днес.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 12.34 часа.

СЪДИЯ:

СЕКРЕТАР: